

Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Датум:

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

<p>I – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ</p> <p>1. Орган који је именовао Комисију:</p> <p>Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 21. марта 2012. године донело је Одлуку (бр. 687/1) о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Оља Милошевић предала под насловом „Настава енглеског језика у адолесценцији (афект и когнитивни стилови)“.</p> <p>2. Састав Комисије (име и презиме сваког члана, звање, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета/установе у којој је члан Комисије запослен):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. др Смиљка Стојановић, доцент (10. маја 2010.), англистика, Филолошки факултет, Београд 2. др Катарина Расулић, доцент, (8. јула 2008.) англистика, Филолошки факултет, Београд 3. др Гордана Петричић, доцент, (16. новембар 2008.) англистика, Филозофски факултет, Нови Сад
<p>II – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оља, Радована, Милошевић 2. Рођена 21. јануара 1968, Смедеревска Паланка, Србија 3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: Дана 21.06.2004.године на Филолошком факултету у Београду одбранила је магистарски рад под називом „Методске основе почетног учења страног језика на раном узрасту школске деце (од седме до десете године) “ 4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: примењена лингвистика
<p>III – БИОГРАФИЈА И БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА</p> <p>Кандидаткиња Оља Милошевић рођена је 21.01. 1968. године у Смедеревској Паланци. Завршила је гимназију у Смедеревској Паланци, Филолошки факултет у Београду, студијску групу – Енглески језик и књижевност. Постдипломске студије завршила је на Филолошком факултету у Београду, 2004. године. Радила је као наставник енглеског језика у основним школама у Смедеревској Паланци и Београду од 1992. до 2000. године. Од</p>

2000. године ради у Интернационалној школи у Београду као наставник енглеског језика. Предавала је 3 године Методику наставе енглеског језика на Учитељском факултету у Београду. Била је предавач и руководилац програма многих семинара за обуку наставника енглеског језика у земљи и иностранству (Швајцарска, Енглеска, Холандија, Белгија, Шпанија, Летонија, Мађарска).

Написала је већи број научно-истраживачких радова из области Методике наставе енглеског језика који су објављени у домаћим и међународним часописима, од којих издвајамо следеће:

English for Academic Purposes. **Jezik struke: Zbornik radova.** 2011, str. 92 – 97.

Увођење читања и писања у наставу страних језика на основношколском узрасту.

Иновације у настави, 2010. 24, 47-53

Going with the Flow. **Responding to Diversity in Teaching Young Learners.** Conference Proceedings, 2009, No 5, pp. 95 – 97.

Principles of Foreign Language Teaching to School Children (aged 7 – 10) **ELLSSAC Proceedings**, Volume I, Belgrade, 2008, str. 687 – 693.

Motivating Young Learners to Learn for Pleasure. Reading: **IATEFL-Hungary YL SIG Publication**, 2006, p 23.

Assessing Young Learners. **CATS: The IATEFL Young learners SIG Publication**, 2005, 3, 05, pp. 21 - 23.

Teaching Serbian Myths and Ballads. **CATS: The IATEFL Young learners SIG Publication**, 2004, 2, 04, pp. 18 -19.

IV – НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Настава енглеског језика у адолесценцији (афект и когнитивни стилови)“

V – ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и... Докторска теза мр Оље Милошевић, у обиму од 190 страница, састоји се следећих делова: Апстракт на српском и енглеском језику, (1) Увод(5-13) 2. Опште карактеристике адолесценције(13-21) 3. Улога афекта у учењу страног језика,(24-51),3.1.Афективни фактори учења страног језика,3.1.1.Самопоштовање,3.1.2.Инхибиција,3.1.3.Анксиозност,3.1.4.Емпатија,3.1.5Импликације за наставу страног језика,3.2.Когнитивни стилови,3.2.1.Зависност и независност перцепције од поља,3.2.3.Рефлексивност и импулсивност,3.3.4.Импликације за наставу страних језика 4. Хуманистички приступи у настави страних језика,(51-58) 5. Истраживање,(61-81) 5.1.Наставник као истраживач,5.2.Циљеви и методологија

истраживања,5.3,Технике прикупљања података ,5.4.Узорак и извори података5.5.Подциљеви истраживања,5.6.Контекст истраживања.6. Основни налази истраживања,(81-128)6.1.Важност примене хуманистичког приступа,6.1.1.Како наставници доживљавају себе у оквиру своје професије,6.1.1.Како наставници помажу ученику да успе,6.1.3.Како наставници доживљавају садашњу генерацију адолесцената,6.1.4.Како наставници утичу на своје ученике,6.1.5.Развијање одговорности за учење,6.1.6.Поштовање,6.1.7.Језички шок,6.1.8.Како се учи језик,6.2 Избор садржаја који су интересантни ученицима,1.Важност припреме за час 6.2.2.Колико је битно за ученике да тема буде добро изабрана 6.3.Важност интерактивних односа,6.3.1.Подстицање развоја групе и заједништва у групи,6.3.2.Потпуно прихватање ученика и њихово укључивање у процес учења.6.4.Дискусија (130-137) 6.4.1.Зашто квалитативно истраживање 6.4.1. Двострука улога:наставник и истраживач 6.4.3.Допринос наставника и ученика наставном процесу. (7) Закључак, Прилози, Библиографија.(169-187)

VI – ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У уводу се даје преглед истраживања и схватања српских и страних аутора у вези са овом темом.Кандидаткиња се бави развојним(физичким,когнитивним,емотивним и социјалним)променама до којих долази у адолесценцији као и специфичним потребама и интересовањима на овом узрасту и афективним процесима који имају важну улогу у учењу страног језика у периоду адолесценције.Оља Милошевић се определила за квалитативно истраживање како би и од наставника и ученика сазнала у којој мери хуманистички приступи и подстицање интеракције постају успешни у настави страних језика.Будући да је реч о експлоративном приступу у раду се не полази од унапред формираних хипотеза.Својим истраживањем кандидаткиња настоји да проблему приђе на нов начин, да стекне нов увид у релативно познату проблематику, као и да подробном анализом понуди нова могућа тумачења.Стога је она себи поставила следеће задатке на које је и дала одговор : испитати импликације које развојне промене у периоду адолесценције имају на учење страног језика;истражити на које начине афективни фактори и когнитивни стилови утичу на учење страног језика код ученика у адолесценцији;испитати у којој се мери код нас извођење наставе страног језика на овом узрасту,заснива на теоретским основама хуманистичких приступа;испитати да ли ученици из истог друштвеног миљеа развијају сличне стратегије учења. У оквиру одељка 2 ауторка преноси мишљења стручњака о биолошким променама у адолесценцији, когнитивном развоју и социјалном развоју. Посебна пажња посвећује се афективним факторима – самопоштовању, инхибицији, анксиозности и емпатији као и когнитивним стиливима.Оља Милошевић посебну пажњу посвећује друштвеном аспект наставног процеса.У овом делу даје и детаљан преглед литературе о томе како афективне реакције,посебно емпатија,самоперцепција,инхибиција и анксиозност, као и ставови ученика о учењу језика утичу на наставни процес.У другом делу рада испитују се ставови ученика и наставника.Кандидаткиња показује да афективне варијабле утичу на спремност ученика да учествује у активностима и да на тај начин развија језичку компетенцију.Експлоративној природи овог истраживања највише је одговарала квалитативна оријентација.Управо увођење квалитативног истраживања експлоративне природе представља највећу новину у обради ове теме у нашој средини.Централни део рада чини део 4 у коме кандидаткиња испитује примену хуманистичких приступа у настави страног језика, као и само истраживање у делу 5. У овом делу дати су резултати испитивања перцепције коју ученици имају о настави страног језика у овом добу као и виђење наставника.

VII – СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ
-
VIII – ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
<p>Значај обрађене теме произилази како из њене научне актуелности, тако и из практичне примењивости – примене добијених резултата у настави страних језика. Резултати анализе доприносе настојањима да се превазиђу и савладају стварни проблеми у настави страног (енглеског) језика у адолесцентском добу. У раду се инсистира такође на важности интерактивних односа и важности интерактивне наставе. Истраживање потврђује становиште да и наставници и ученици утичу на развијање односа у групи: наставници успосављањем активности које ће укључити и когницију и емоције, а ученици узимањем учешћа у њима. Овим радом дат је допринос истраживању комуникације на часу, јер су наставници који примењују хуманистички приступ у бољој позицији да остваре стварну комуникацију у току часа имајући у виду да су за комуникацију подједнако важни и лингвистички и друштвени аспект.</p> <p>Ауторка тезе у свом раду даје прегледну методску основу за даља проучавања и истраживања. Кроз своје истраживање она показује у којој је мери битно да наставници познају како развојене промене до којих долази у адолесценцији, тако и интересовања својих ученика. При избору садржаја које нуде ученицима наставници треба да имају у виду индивидуалне разлике ученика и обезбеде активности које одговарају начину на које различити ученици уче. Овим радом се отварају могућности и за истраживања на другим узрастима.</p>
IX – ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА
<p>Навести позитивну или негативну оцену</p> <p>Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме и садржи све битне елементе. До података и резултата кандидаткиња је дошла на основу посматрања часова и интервјуа са фокусним групама, обрадом података на основу интервјуа са студентима који су посматрали часове страног језика у школама широм Србије. Њено студиозно спроведено квалитативно истраживање пружа обиље материјала за минуциозну анализу на основу које она изводи закључке. Иако је адолесценција животно доба које је доста обрађивано са становишта развојне психологије, не постоји много радова који се баве тематиком наставе страних језика у адолесценцији, нити радова који проучавају важност афективне компоненте у настави на датом узрасту. Кандидаткиња указује на значај и улогу емоција у комуникацији и на важност укључивања емоција у процес учења. Дисертацијом се наглашава управо опредељеност наставника за хуманистички приступ битно утиче на начин на који они укључују ученика у наставни процес, смањујући број ученика који остају ван стварног наставног процеса (дисциплински проблеми у том добу).</p> <p>Кандидаткиња пратећи наставу даје закључке у којима истиче неопходност упознавања наставника страног језика са битним развојним карактеристикама доба ученика којима предају. На основу анализе добијених резултата, кандидаткиња потврђује теоријске поставке изложене у првом делу дисертације да се хуманистички приступ показао као најуспешнији у настави страног језика у периоду адолесценције. Резултати истраживања су груписани у три категорије: улога хуманистичких приступа у настави страних језика; избор садржаја који су занимљиви ученицима и важност интерактивних односа. Кроз своје</p>

истраживање, кандидаткиња показује у којој мери је битно да наставници познају како развојне промене до којих долази у адолесценцији тако и интересовања својих ученика. Оља Милошевић показује да наставници који примењују хуманистичке приступе у настави страног језика јесу у бољој позицији да остваре стварну комуникацију у току часа и да су за комуникацију подједнако важни и лингвистички и друштвени аспект. Она у свом раду даје прегледну методску основу за даља проучавања и будућа истраживања. Овим радом се отварају могућности за истраживањима на другим узрастима. Резултати ове дисертације применљиви су најмање у следећим областима :

- (1) у општим и посебним теоријским и примењеним изучавањима методике наставе страних језика везаним за стручно усавршавање професора;
- (2) у универзитетској настави методике наставе страних језика везаној за стручно усавршавање будућих професора;
- (3) у конкретним активностима везаним за стручно усавршавање професора страних језика
- (4) у осмишљавању нове, осавремене стратегије сталног стручног усавршавања професора страних језика код нас. У овој дисертацији нису уочени недостаци.

X – ПРЕДЛОГ

На основу укупне оцене ове дисертације, Комисија, у најбољем уверењу, предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета да препоручи Сенату Универзитета у Београду да рад **Настава енглеског језика у адолесценцији (афект и когнитивни стилови)** (урађен под руководством првог члана ове комисије) прихвати као докторску дисертацију, а кандидаткињи мр Ољи Милошевић одобри усмену одбрану пред истом комисијом.

У Београду 15.10 2012.

Потписи чланова Комисије:

1   др Смиљка Стојановић

2   др Катарина Расулић

3   др Гордана Петричић
